

РОЗДІЛ 3 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

УДК 373.2.01:159.923.33

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2021.4.21>

Олена БЕЛОВА

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри логопедії та спеціальних методик, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 62, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна, 32300

ORCID: 0000-0001-6162-4106

Бібліографічний опис статті: Белова, О. (2021). Площина соціальної готовності до навчання у школі дітей старшого дошкільного віку. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 139–144, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.4.21>

ПЛОЩИНА СОЦІАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Здійснено теоретичний аналіз проблеми вивчення соціальної готовності до школи дітей старшого дошкільного віку. Мета дослідження – здійснити теоретичний огляд наукових джерел, присвячених соціальній готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку. Методи дослідження: аналіз наукових джерел. Завдання: теоретичний аналіз наукових джерел, як класичних, так і сучасних, щодо проблеми вивчення соціальної готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку; обґрунтування термінів, таких як «суспільство», «соціум», «соціальний» і терміносполуки «соціальна готовність до школи»; визначення основних показників соціальної готовності у дітей старшого дошкільного віку; розкриття впливу колективу на соціальний розвиток старшого дошкільника; вивчення вимірів готовності до навчання у школі, представлених у зарубіжних дослідженнях; зазначення ролі батьківського виховання на становлення соціальної готовності до шкільного навчання. Науково-теоретичне дослідження показало, що процес соціалізації має велике значення для розвитку особистості дитини. Суспільний досвід, традиції, культурне надбання, визначені правила та норми поведінки формують у дошкільника особливе ставлення до навколишнього світу. Вивчено зміст термінів і терміносполук; розкрито, що показниками соціальної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку є насамперед сформованість мотивації до навчання, здатність отримувати нові знання, бажання вчитися, вміти комфортно почуватися у новому навчальному середовищі, вміти слухати педагогічних працівників, виконувати їхні завдання, співпрацювати з учнями у класі, доводити свої дії до логічного завершення. Визначено, що соціальний досвід дошкільник набуває у колективі однолітків, під час спільної діяльності формуються індивідуальні риси, самооцінка, самовпевненість, самопрезентація, ставлення до самого себе, тобто ті якості, які необхідні під час навчання у шкільних умовах; визначено шість вимірів готовності до навчання у школі, серед яких соціально-емоційна зрілість. Доведено, що соціальний досвід дитина набуває під час взаємодії та комунікації із близьким оточенням. Батьківська підтримка, належне навчання та виховання допомагають дитині пройти етап соціалізації. Перспективою вважаємо дослідження соціальної готовності до школи у дітей із логопатологією.

Ключові слова: *суспільство, соціум, соціальний, соціальна готовність до школи, діти старшого дошкільного віку.*

Olana BIELOVA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Speech Therapy and Special Techniques, Kamyanets-Podilsky Ivan Ohienko National University, Ohienko Str., 62, Kamyanets-Podilsky, Khmelnytsky region, Ukraine, 32300

ORCID: 0001-6162-4106

To cite this article: Bielova, O. (2021). Ploshchyna sotsialnoi hotovnosti do navchannia v shkoli ditei starshoho doshkilnoho viku [Plane of social readiness for learning in school of children of senior preschool age]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 4, 139–144, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.4.21>

PLANE OF SOCIAL READINESS FOR LEARNING IN SCHOOL OF CHILDREN OF SENIOR PRESCHOOL AGE

In the scientific research a theoretical analysis of the problem of studying social readiness for the school of older children. The purpose of the study is to conduct a theoretical review of scientific sources devoted to social readiness for the schooling of older preschool children. Research methods: analysis of scientific sources. Objectives of the study: theoretical analysis of scientific sources, both classical and modern research on the problem of studying social readiness for the schooling of older preschool children; substantiation of terms such as “society”, “social” and terms – “social readiness for school”; the determination of the main indicators of social readiness in older preschool children; disclosure of the influence of the team on the social development of the older preschooler; a study of the measurement of readiness for school, which are presented in foreign research; an indication of the role of parental upbringing in the formation of social readiness for schooling. Realistic scientific and theoretical research has shown that the process of socialization is of great importance for the development of the child’s personality. Social experience, traditions, cultural heritage, certain rules and norms of behavior form a special attitude of the preschooler to the world around it; the content of terms and terms is studied; it was revealed that indicators of social readiness for school in older preschool children are primarily the formation of motivation to learn, the ability to acquire new knowledge, the desire to learn, being able to feel comfortable in a new learning environment, being able to listen to teachers, performing their tasks, cooperating with students in class, bringing their actions to a logical conclusion; it is determined that the preschooler acquires social experience in a group of peers, during joint activities are formed: individual traits, self-esteem, self-confidence, self-presentation, attitude to itself, especially those qualities that are necessary during schooling; there were identified six dimensions of readiness for school, including social and emotional maturity; it is proved that the child acquires social experience during interaction and communication with the close environment. Parental support, proper education and upbringing help the child to go through the stage of socialization. In the future, the prospect of our study is the study of social readiness for school in children with speech pathology.

Key words: community, society, social, social readiness for school, children of older preschool age.

Актуальність проблеми. Соціальна готовність дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі є актуальним питанням у дошкільній і початковій освіті. Сучасні вимоги до шкільного навчання, окрім освітньої діяльності, передбачають також вміння дитини взаємодіяти з колективом однолітків і педагогічним персоналом. Важливого значення в освітньому просторі набуває формування у майбутнього школяра соціальних рис особистості, необхідних для легкої адаптації до нових умов, а також розвитку емоційно-позитивного ставлення до школи, бажання стати учнем. Соціальні навички дитини дозволяють без труднощів включитися у новий освітній процес, налагодити стосунки з людьми. Несформованість соціальної позиції (навіть за достатньо високого розумового розвитку) призводить до ізоляції, знехтуваності, неприйняття колективом. У дитини починаються особистісні, внутрішні проблеми, які проявляються у негативних переживаннях, таких як занижена самооцінка, скритість, емоційна чутливість, замкнутість тощо (Белова, 2019), тому для вирішення проблемних питань щодо соціальної готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку необхідна спільна робота як працівників дошкільних закладів так і батьків. Завданням нашого дослідження стає теоретичний аналіз

наукових джерел, як класичних, так і сучасних, щодо проблеми вивчення соціальної готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку; обґрунтування термінів, таких як «суспільство», «соціум», «соціальний» і терміносполуки «соціальна готовність до школи»; визначення основних показників соціальної готовності у дітей старшого дошкільного віку; розкриття впливу колективу на соціальний розвиток старшого дошкільника; вивчення вимірів готовності до навчання у школі, представлених у зарубіжних дослідженнях; зазначення ролі батьківського виховання на становлення соціальної готовності до шкільного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вивчення соціальної готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку розглянута у контексті: психологічної, соціально-особистісної готовності (Л. Артемова, О. Белова, В. Дзєверук, Л. Римашевська, Л. Слабко, С. Хапачєва, У. Bronfenbrenner, J. Bruner, R. Zazzo, та ін.); колективного впливу на розвиток соціальних навичок (Н. Вьюнова, К. Гайдар, G. Ladd, S. Herald, К. Kochel); бачення головних показників соціальної готовності до школи педагогічними працівниками дошкільної та початкової освіти (М. Fayez, J. Ahmad, & E. Oliemat, Pekdoğan, Serpil & Akgül, Esra); батьківського виховання та навчання, розвитку

соціальної позиції дитини (K. Jose, S. Banks, E. Hansen, R. Jones, A. Mashburn, & R. Pianta).

Мета дослідження – теоретичне вивчення соціальної готовності до шкільного навчання дітей старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вивчення проблеми соціальної готовності до школи дітей старшого дошкільного віку передусім потрібно розібратися з термінологією, котра дозволить визначити, які якості повинна мати дитина перед початком шкільного навчання.

Аналіз наукових джерел дає зрозуміти, що **«суспільство»** – це організоване об'єднання людей, яке розвивається у межах об'єктивних соціальних законів.

«Соціум» – це певна модель людської спільності (сімейна, класова, національна, територіальна).

«Соціальний» (лат. *socialis* – громадський) – належність до певних суспільних відносин, що поєднуються (інтегруються) спільною діяльністю, умовами існування.

«Соціальна готовність» до школи передбачає і належну сформованість у старшого дошкільника вмінь вибудовувати взаємини зі своїми однолітками та дорослими.

Процес соціалізації є важливою умовою для гармонійного розвитку дитини. За словами Л. Артемової, малеча від народження потребує соціального оточення, для задоволення своїх потреб вимагає уваги та турботливого ставлення від інших осіб. Загальнолюдський культурний досвід набувається дитиною під час взаємодії та спілкування із близьким оточенням. Саме через комунікаційні дії здійснюється розвиток свідомості та вищих психічних функцій. Уміння адекватно сприймати життєві ситуації, позитивно вирішувати проблемні питання (під час спілкування) дозволяє дитині комфортно жити у суспільстві людей; завдяки спілкуванню вона не тільки пізнає іншу людину (дорослого або однолітка), але і саму себе (Артемова, 1999).

Готовність до шкільного навчання, на думку U. Bronfenbrenner, R. Zazzo, J. Bruner, забезпечується низькою соціальних чинників, особливостями громадського та сімейного виховання (Bronfenbrenner, 1969; Zazzoetal, 1960; Bruner, 1970).

О. Белова зазначає, що найважливішими показниками соціальної готовності стар-

шого дошкільника є бажання вчитися, отримувати нові знання, мотивація до навчання; вміння розуміти та виконувати розпорядження і завдання дорослих; уміння прислухатися до порад інших, поступатися своїми принципами; вміння співпрацювати з дорослими й однолітками; намагатися доводити розпочату справу до логічного завершення; вміння пристосовуватися й адаптуватися; здатність самостійно вирішувати свої елементарні проблеми, обслуговувати самого себе; сформованість вольових якостей (визначення мети, обґрунтування плану дій, розкриття шляхів для реалізації, долавання перешкод, оцінювання результатів своєї роботи) (Белова, 2008).

Ці якості дозволять майбутньому школяреві безболісно адаптуватися до нового соціального середовища та створять сприятливі умови для подальшого навчання у школі. Дитина старшого дошкільного віку має усвідомлювати соціальну позицію школяра, незважаючи на рівень інтелектуального розвитку, несформованість соціальних навичок призводить до проблемних відносин у колективі однолітків і дорослих, психофізіологічних перевантажень. На думку С. Хапачової, В. Дзеверук, розвитку шкільних соціальних навичок дорослі повинні приділяти особливу увагу. Дітей завчасно потрібно навчати взаємодіяти з ровесниками, створювати подібні ситуації в умовах дитячого садка, удома, щоб малюк надалі почувався впевнено і йому хотілося йти до школи (Хапачева, Дзеверук, 2014).

Важлива ознака соціальної шкільної зрілості – мотивація до навчання, яка проявляється в адекватній емоційній схильності до вимог дорослих, у бажанні дошкільника вчитися, оволодівати сучасною інформаційною дійсністю, засвоювати нові знання. На момент вступу до школи у дитини у сфері мотивації відбуваються значні зміни та зрушення. Зокрема, формується процес субординації (один із мотивів стає провідним). Під час колективної взаємодії під впливом позитивних оцінок однолітків, у процесі дитячої симпатії визначається роль провідного мотиву, який стимулює змагальну активність. Це дозволяє дошкільнику проявити власну наполегливість, цілеспрямованість, конструктивність (послідовність виконання дій), оптимістичність, раціональність, приймати оригінальні рішення, досягати поставлені цілі,

спрямовуючи свої вольові зусилля (Белова, 2019; Белова, 2020).

Л. Слабко, С. Хапачева, В. Дзеврук відзначають, що соціальна готовність – це потреба у спілкуванні з однолітками й уміння підкоряти свою поведінку законам дитячих груп, здатність приймати роль учня, вміння слухати та виконувати інструкції вчителя, також мають бути сформовані навички комунікативної ініціативи та самопрезентації. Соціальна готовність до навчання передбачає готовність до нових форм спілкування, нового ставлення до навколишнього світу та самого себе, що зумовлено ситуацією шкільного навчання (Слабко, 2019; Хапачева, Дзеврук, 2014).

Л. Римашевська зазначає, що шкільна готовність – це передусім фізична, соціальна, мотиваційна, розумова готовність дитини до переходу від основної ігрової діяльності до направленої діяльності більш вищого рівня. Досягнення цієї готовності відбувається за умови придатного середовища для розвитку й особистісної активної діяльності дитини. Соціальна адаптованість передбачає сформованість комунікативних здібностей. Дитина вчиться аналізувати різні життєві ситуації, розуміти стан інших людей, адекватно поводитися у громадських місцях (у дитячому садку, на вулиці, у транспорті тощо). Якщо дошкільник наштовхується на конфлікт або іншу напружену ситуацію, він шукає позитивні засоби для її вирішення (Римашевская, 2007).

Н. Вьюнова, К. Гайдар, G. Ladd, S. Herald, K. Kochel та інші вчені запевняють, що колективний досвід спілкування готує дитину до умов шкільного навчання, вчить її порівнювати себе із близьким оточенням, оцінювати власні можливості, самостійно застосовувати отримані знання для задоволення своїх потреб. Дошкільнику у цьому віці потрібне соціальне визнання, важливою є думка про нього інших людей. Свою самооцінку дитина підвищує під час демонстрації своїх вмінь і знань (Вьюнова, Гайдар, 2005; Ladd, Herald, Kochel, 2006).

М. Fayeze, J. Ahmad та E. Oliemat визначають шість вимірів готовності дитини 6–7 років до школи: наявність академічних знань, базові навички мислення, соціально-емоційну зрілість, фізичне здоров'я та розвиток моторики, самодисципліну та навички спілкування. Вченими проведено дослідження вчителів почат-

кових класів і вихователів дитячих садків, які визначали пріоритетність означених вимірів. Результати багатофакторного дисперсійного аналізу (MANOVA) показали, що існують статистично значущі відмінності у переконаннях досліджуваних за чотирма вимірами, такими як: академічні знання, базові навички мислення, соціально-емоційний розвиток і комунікативні навички. Вихователі дитячих садків, на відміну від учителів 1 класу, оцінили ці виміри як важливіші. Автори зазначають, що організована навчальна програма між дошкільною та початковою освітою надасть можливість підвищити розуміння проблемного питання готовності дітей до школи та допомогти вчителям і вихователям визначити спільне бачення навичок і знань, які потрібні дітям перед вступом до школи (Fayeze, Ahmad, & Oliemat 2016).

Дослідження Q. Pan, K. Trang, H. Love та J. Templin, вказують, що діти, котрі мали найвищі показники соціальних навичок, найкраще проходили адаптацію до шкільних умов. Вони відрізнялися активністю у спілкуванні, кращою взаємодією з однолітками та дорослими, академічною успішністю, стійкою саморегуляцією, вмінням досягати бажаних результатів у навчальній діяльності (Pan, Trang, Love, & Templin, 2019).

Pekdoğan, Serpil та Akgül, Esra також зауважують, що існує взаємозв'язок між навичками, якими повинні володіти діти, та їхньою готовністю до школи. У якісній частині дослідження учасники експерименту (вихователі) висловили думку, що академічне опанування, навички соціального спілкування, зрілість, спілкування з батьками та сфери розвитку певним чином впливають на готовність дітей до школи (Pekdoğan, Serpil & Akgül, Esra, 2016).

Важливу роль у розвитку соціальних навичок відіграють батьки. K. Jose, S. Banks, E. Hansen, R. Jones, A. Mashburn, R. Pianta та інші вчені повідомляють, що батьківська любов, їхня підтримка має велике значення під час переходу дитини від дошкільного до шкільного навчання. Дорослі мають налаштувати своїх дітей ефективно та самостійно справлятися з фізичними та психічними навантаженнями, вміло вирішувати соціальні ситуації у шкільному просторі (Jose, Banks, 2020; Mashburn, & Pianta, 2006; Sheridan, Knoche, 2010).

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі теоретичного аналізу матеріалів дослідження можна зробити такі висновки:

- 1) встановлено, що процес соціалізації має велике значення для розвитку особистості дитини. Суспільний досвід, традиції, культурне надбання, визначені правила та норми поведінки формують у дошкільника особливе ставлення до навколишнього світу; «соціальна готовність» передбачає сформованість у майбутнього учня вмінь спілкуватися, підпорядковуватися загально визначеним соціальним нормам поведінки, діяти разом із колективом, налагоджувати взаємини з однолітками та вчителями. Дитина має вміння домовлятися, враховувати інтереси та почуття інших, переживати невдачі та радіти з успіхів інших дітей, адекватно проявляти свої почуття, вміння вирішувати конфліктні ситуації;
- 2) обґрунтовано зміст термінів, таких як «суспільство», «соціум», «соціальний» і терміносполуки «соціальна готовність до школи»;
- 3) визначено, що основними показниками соціальної готовності до школи у дітей старшого дошкільного віку є сформованість мотивації до

навчання, здатність отримувати нові знання, бажання вчитися, вміння комфортно почуватися у новому навчальному середовищі, вміння слухати педагогічних працівників, виконувати їхні завдання, співпрацювати з учнями у класі, доводити свої дії до логічного завершення;

4) доведено, що соціальний досвід дошкільник набуває у колективі однолітків, під час спільної діяльності формуються індивідуальні риси, самооцінка, самовпевненість, самопрезентація, ставлення до самого себе, тобто ті якості, які необхідні під час навчання у шкільних умовах;

5) визначено за дослідженнями зарубіжних учених шість вимірів готовності до навчання у школі, серед яких вихователі та вчителі початкових класів віддали перевагу соціально-емоційній зрілості;

6) розкрито, що соціальний досвід дитина набуває під час взаємодії та комунікації із близьким оточенням. Батьківська підтримка, належне навчання та виховання допомагають дитині пройти етап соціалізації.

Перспективу вбачаємо у дослідженні соціальної готовності до школи у дітей із логопатологією.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Артемова Л. Формирование социальной активности. Дошкольное воспитание. 1999. № 4. С. 39–41.
2. Белова Е. Влияние внутрисемейных отношений на развитие одаренности в дошкольном возрасте. *Психолог в детском саду*. 2008. № 1. С. 27–32.
3. Белова О.Б. Особенности проявления эмоциональных переживаний у младших школьников с нарушениями речи. *Актуальные вопросы коррекционной педагогики (педагогические науки)*. 2020. Вып. 15. С. 5–14.
4. Вьюнова Н.И., Гайдар К.М. Проблемы психологической готовности детей 6–7 лет к школьному обучению. *Психолог в детском саду*. 2005. № 2. С. 13–19.
5. Римашевская Л. Социально-личностное развитие. *Дошкольное воспитание*, 2007. № 6. С. 18–20.
6. Слабко Л.С. Социальная готовность ребенка к школе. *European science*, 2019. № 9 (19). С. 28–31.
7. Хапачева С.М., Дзверук В.С. Социально-психологическая готовность детей к школе как значимый компонент общепсихологической готовности ребенка к школьному обучению. *Концепт*. 2014. № 12. С. 1–7. URL: <http://e-kon-sept.ru/2014/14351.htm>.
8. Bielova O. Patterning types of aggressive behaviour of primary school children with speech disorders. *Special education*. Vol 2. № 40. 2019. P. 201–236.
9. Bronfenbrenner U.A. *Dotaznik rodicovskych vztahu*. Bratislava, 1969. 271 p.
10. Bruner J.S. *Beyond the information given: Studies in the psychology of knowing*. L., 1970. 216 p.
11. Fayeze M., Ahmad J.F., & Oliemat E. Jordanian Kindergarten and 1st-Grade Teachers' Beliefs about Child-Based Dimensions of School Readiness. *Journal of Research in Childhood Education*. 2016. № 30 (3). P. 293–305.
12. Jose K., Banks S., Hansen E., Jones R., Zubrick S., Stauford J., Taylor C. Parental Perspectives on Children's School Readiness: An Ethnographic Study. *Early Childhood Education Journal*. 2020. <https://doi.org/10.1007/s10643-020-01130-9>
13. Ladd G.W., Herald S.L., & Kochel K.P. School readiness: Are there social prerequisites? *Early Education and Development*. 2006. № 17 (1). P. 115–150.
14. Mashburn A.J., & Pianta R.C. Social relationships and school readiness. *Early Education and Development*. 2006. № 17 (1). P. 151–176.

15. Pan Q., Trang, K.T., Love H.R., & Templin J. Scholl Readiness Profiles And Growth In Academic Achivement. *Frontiers in Education*. 2019. № 4. P. 1–17
16. Pekdoğan, Serpil & Akgül, Esra. Preschool Children’s School Readiness. *International Education Studies*, 2016. 10. 144. 10.5539/ies.v10n1p144.
17. Sheridan S., Knoche L., Edwards C., Bovaird J., Kupzyk K. Parent Engagement and School Readiness: Effects of the Getting Ready Intervention on Preschool Children’s Social–Emotional Competencies. *Early Educ Dev*. 2010. Jan 1. № 21 (1). P. 125–156.
18. Zazzo R. Manuel pour lexamen psychologique de lenfant. Neuchatel, 1960. 304 p.

REFERENCES:

1. Artemova, L. (1999). Formirovanie sotsialnoy aktivnosti [Formation of social activity. Preschool education]. *Doshkolnoe vospitanie*. № 4. P. 39–41. (in Russia)
2. Belova, E. (2008). Vliyaniye vnutrisemeynykh otnosheniy na razvitiye odarennosti v doshkolnom vozraste. [Influence of intra-family relations on the development of giftedness in preschool age]. *Psiholog v detskom sadu*. № 1. P. 27–32. (in Russia)
3. Bielova, O.B. (2020). Osoblyvosti proiavu emotsiinykh perezhyvan u molodshykh shkoliariv z porushenniamy movlennia [Features of manifestation of emotional experiences in junior schoolchildren with speech disorders]. *Aktualni pytannia korektsiinoi osvity (pedagogichni nauky)*. Vyp.15. P. 5–14. (in Ukrainian)
4. Vyunova, N.I., Gaydar, K.M. (2005). Problemyi psihologicheskoy gotovnosti detey 6–7 let k shkolnomu obucheniyu [Gaidar KM Problems of psychological readiness of children 6–7 years old for school education]. *Psiholog v detskom sadu*. № 2. P. 13–19. (in Russia)
5. Rimashevskaya, L. (2007). Sotsialno-lichnostnoe razvitiye [Social and personal development. Preschool education]. *Doshkolnoe vospitanie*, № 6. P. 18–20. (in Russia)
6. Slabko, L.S. (2019). Sotsialnaya gotovnost rebenka k shkole [Social readiness of the child for school]. *European science*, № 9 (19), P. 28–31. (in Russia)
7. Hapacheva, S.M., Dzeveruk, V.S. (2014). Sotsialno-psihologicheskaya gotovnost detey k shkole kak znachimyyi komponent obshepsi hologicheskoy gotovnosti rebenka k shkolnomu obucheniyu [Social and psychological readiness of children for school as a significant component of the general psychological readiness of a child for school education]. *Kontsept*. № 12. P. 1–7. URL: <http://e-kon-cept.ru/2014/14351.htm>. (in Russia)
8. Bielova, O. (2019). Patterning types of aggressive behaviour of primary school children with speech disorders. *Special education*. Vol 2, № 40. P. 201–236.
9. Bronfenbrenner, U.A. (1969). *Dotaznik rodicovskych vztahu*. Bratislava, 271 p.
10. Bruner, J.S. (1970). *Beyond the information given: Studies in the psychology of knowing*. L., 216 p.
11. Fayez, M., Ahmad, J., & Oliemat, E. (2016). Jordanian Kindergarten and 1st-Grade Teachers’ Beliefs about Child-Based Dimensions of School Readiness. *Journal of Research in Childhood Education*, 30 (3), 293–305.
12. Jose, K., Banks, S., Hansen, E., Jones, R., Zubrick, S., Staford, J., Taylor, C. (2020). Parental Perspectives on Children’s School Readiness: An Ethnographic Study. *Early Childhood Education Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10643-020-01130-9>
13. Ladd, G.W., Herald, S.L., & Kochel, K.P. (2006). School readiness: Are there social prerequisites? *Early Education and Development*, 17(1), 115–150.
14. Mashburn, A.J., & Pianta, R.C. (2006). Social relationships and school readiness. *Early Education and Development*, 17(1), 151–176.
15. Pan, Q., Trang, K.T., Love, H.R., & Templin, J. (2019). Scholl Readiness Profiles And Growth In Academic Achivement. *Frontiers in Education*, 4, 1–17.
16. Pekdoğan, Serpil & Akgül, Esra. (2016). Preschool Children’s School Readiness. *International Education Studies*. 10. 144. 10.5539
17. Sheridan, S., Knoche, L., Edwards, C., Bovaird, J., Kupzyk, K. Parent (2010). Engagement and School Readiness: Effects of the Getting Ready Intervention on Preschool Children’s Social-Emotional Competencies. *Early Educ Dev*. 1; 21(1): 125–156.
18. Zazzo, R. (1960). Manuel pour lexamen psychologique de lenfant. Neuchatel, 304 p.